

KESKKONNAAMET

Mikk Lõhmus
vallavanem
Lääne-Nigula Vallavalitsus
vv@laanenigula.ee

Teie 19.02.2015 nr 7-1/14-9-8

Meie 10.03.2015 nr HLS 6-8/15/4019-2

**Seisukoht Piirsalu baasi ja selle lähiala
detailplaneeringu keskkonnamõju
strateegilise hindamise programmi
eelnõu kohta**

Austatud Mikk Lõhmus

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 36 lõikest 3 tulenevalt küsime Keskkonnaameti seisukohta Kaitseväe ja Kaitseliidu Piirsalu baasi ja selle lähiala detailplaneeringu (edaspidi *DP*) keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) programmi eelnõu (OÜ E-Konsult töö E1321, juhtekspert Aide Kaar) kohta. Samas annate teada ka nimetatud *DP* eskiisi ja selle *KSH* programmi eelnõu avalikustamisest ajavahemikul 02.-16.märts 2015 ning avalikust arutelust 20. märtsil.

Kaitseväe ja Kaitseliidu Piirsalu baasi ja selle lähiala *DP* on algatatud Risti Vallavolikogu 21.08.2013 otsusega nr 26 Risti valla üldplaneeringut muutva *DP*-na, sama otsusega algatati ka kavandatava tegevuse *KSH*. Endise Oru valla, Risti valla ja Taebla valla baasil moodustus 27.10.2013 uus haldusüksus - Lääne-Nigula vald. 01.01.2014 moodustati Lääne-Nigula Vallavalitsus (endised Taebla Vallavalitsus, Oru Vallavalitsus, Risti Vallavalitsus).

DP ala paikneb Piirsalu külas Lääne-Nigula vallas ja selle suurus on ligikaudu 677 ha (sellest 149,8 ha on osaliselt hoonestatud riigikaitsemaale). *DP* eesmärgiks on Piirsalu baasi maa-ala tsoneerimine, hoonestusalade ja ehitusõiguse määramine, liikluskorralduse, parkimise ja tehnoehitise kavandamine, heakorrastuse ja haljastuse põhimõtete lahendamine ja vajalike piirangute määramine.

Keskkonnaamet on andnud 03.02.2015 kirjaga nr HLS 6-6/14/28513-4 oma seisukoha *DP* alale jääva lammutustööde projekti (WESICO PROJEKT OÜ töö nr 059/2014) kohta.

DP eskiisi kohaselt tsoneeritakse Piirsalu baas kolmeks alaks: linnak, väljaõppeala ja lasketiir. Kavandatakse rajada kuni 60 hoonet ehitusealuse pindalaga kuni 28 000 m³ (osa neist vanade hoonete ümberehitamise teel). Käsitletakse *DP* alal asuva Kaitseliidu Lääne maleva lasketiiruga seotud vajadusi ja võimalusi. *KSH* käigus käsitletakse olulisi keskkonnaaspekte lähtudes eelkõige *DP* tasandist, st lähtudes kavandatavast maakasutusest ja selle seostest ümbritsevate aladega.

Järgnevalt esitab Keskkonnaamet seisukohad/märkused KSH programmi eelnõule:

1. KSH eelhinnangu ptk-s 2.2 antakse teave kavandatava tegevuse reaalsete alternatiivsete võimaluste kohta. Palume täpsustada, mis meetodikat (nt mudeleid, kvalitatiivseid meetodeid, eksperthinnanguid jms) kasutatakse alternatiivide võrdlemisel, konkreetsete mõjude hindamisel ning missuguseid juhendeid kasutatakse mõju hindamise läbiviimisel (sh nn Natura-hindamine). Sellekohane info puudub ka ptk-s 4.
2. Ptk-s 3.2.1 (Kaitsealad) palume kaitstavate loodusobjektide käsitlemisel lähtuda looduskaitseeaduse (edaspidi LKS) § 4 lõikest 1 ja vastavalt sellele viia pealkiri ja teemakäsitus korrektsetele alustele. Juhime tähelepanu sellele, et ka ptk-s 3.2.2 käsitletud püsielupaik kuulub kaitstavate loodusobjektide hulka.
3. Ptk-s 3.2.1 on väidetud, et „kõik nimetatud liigid ja kooslused on tundlikud eelkõige veerežiimi muutumisele ja sellega tuleb DP alusel kavandatavate tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel arvestada.“ Juhime tähelepanu, et eespool nimetati vaid kooslusi (kaitsealuseid elupaigatüüpe) ning need kooslused on tundlikud ka muudele teguritele kui veerežiimi muutumisele, nt raele ja pinnasekahjustustele (vajalik on elupaigale eriomase struktuuri ja funktsioonide toimimine ning elupaigale tüüpiliste liikide soodsa seisundi säilitamine). Vanade loodumetsade (9010*) elupaigatüüp jäetakse soodsa seisundi säilitamiseks või saavutamiseks looduslikule arengule, seega on see tundlik igasuguse kooslust mõjutava inimtegevuse suhtes. Palume KSH koostamisel kõikide ohuteguritega arvestada.
4. Ptk-s 3.2.2 (kaitsealuse liigi püsielupaik) nimetatakse Annamõisa metsise püsielupaika (Keskkonnaregistri kood KLO000645). Juhime tähelepanu sellele, et nimetatud püsielupaik kuulub samuti Mustjärve raba loodusalana (Keskkonnaregistri kood EE0040212) Natura 2000 alade võrgustikku.
5. Samas peatükis on toodud välja info, et „Keskkonnaministeerium on lasketiirude rajamise kooskõlastamise käigus 2010. aastal kirjutanud, et lasketiirust 90-100 m kaugusel on Annamõisa metsise püsielupaik ning lasketiiru kasutamisel tuleb teha kõik, et metsist häiritaks minimaalselt (LKS § 55 lõige 6 ja lõike 6¹ punkt 2). Kindlasti ei tohi lageraiega hävitada püsielupaiga ja lasketiiru vahelist metsapuhvrit.“ Juhime tähelepanu, et sama kirjaga on seatud Piirsalu lasketiiru kasutamisele ajaline piirang ja tuli hoiduda selle lasketiiru kasutusest 1. veebruarist kuni 30. juunini. Palume KSH programmi ptk-i 3.2.2 lisada, et Piirsalu lasketiiru kasutamiseks määratakse ajalised piirangud (keelatud kasutuse aeg, piiratud kasutuse aeg). Ajalised piirangud laskeharjutustele rakenduvad ka mujal Eesti lasketiirudes ja harjutusväljadel (kui need paiknevad metsise elupaikade läheduses), kuna pesitsusperioodil laskeharjutuste teostamine võib oluliselt häirida metsise pesitsust. Palume arvestada ka selle infoga.
6. Ptk-s 4.1 peame vajalikuks täpsustada sõnastust: nt „ - mõjud kaitstavatele loodusobjektidele (LKS § 4 lg 1 tähenduses) ja kaitstavate liikide elupaikadele.
7. Ptk-s 4.3 on muu hulgas käsitletud võimaliku mõju hindamist Natura 2000 võrgustiku alale. Juhime tähelepanu sellele, et Natura hindamine tuleb esitada nii KSH programmis kui ka aruandes selgelt eristavana (nt omaette peatükis). Kuigi Natura hindamine on KSH osa, on selle tulemused määrava tähtsusega tegevuse üle otsustamisel (KeHJS § 45 lg 2). Samas peatükis on väide, et „DP-ga ei kavandata planeeringualale uusi ega suuremahulisi tegevusi, seniste tegevuste käigus ei ole olulisi negatiivseid keskkonnamõjusid Natura 2000 alale ilmnenud. Seetõttu võib eeldada, et kavandatava tegevuse elluviimisega ei kaasne Natura 2000 alale olulist negatiivset keskkonnamõju.“ Juhime tähelepanu, et KSH programmis puudub teave, millise aktiivsusega on seni Piirsalu lasketiiru kasutatud ja millises mahus kasutatakse sama lasketiiru edaspidi. Arvestades, et planeeringuala on kavas kujundada Kaitseväe ja Kaitsealiidu ulatuslikuks baasiks, võib arvata, et suureneb ka lasketiiru kasutamine, mistõttu suureneb ka mõjuteguri toime. Lasketiiru kasutamise intensiivsust ja selle muutusi tuleb kindlasti KSH aruandes analüüsida. Lisaks on kavas looduses (sh Natura 2000 võrgustiku alal) püsivalt tähistada lasketiiru ohuala, mis on uus tegevus. Samuti pole esitatud materjale, millele tugineb väide, et seniste tegevuste käigus ei ole olulisi negatiivseid keskkonnamõjusid Natura 2000 alale ilmnenud. Seega palume

- KSH programmis mitte teha ennatlikke eeldusi, analüüsida DP-ga kavandatava tegevuse mõju KSH käigus ning kajastada järeldusi KSH aruandes.
8. Ptk-s 3.3 on toodud KeHJS § 40 lähtuvalt KSH aruandes kavandatud teemad, kuid käsitlemata on osa KeHJS §-s 36 KSH programmile esitatud nõuetest. KSH programmi eelnõus puudub info ekspertgrupi kohta. Palume esitada KSH hindamist koostava ekspertgrupi koosseis ja tuua välja teemad, millega ekspertgrupi liikmed tegelevad (sealhulgas Natura hindamine, liigid). Samuti palume KSH programmi heakskiitmiseks esitamisel lisada juhteksperdi kvalifikatsiooniga seotud materjalid, arvestades KeHJS § 34 lg 3.
 9. Ptk-s 6 on toodud KSH ja selle tulemuste avalikustamise ajakava. Juhime Teie tähelepanu sellele, et KeHJS § 42 järgi kuulub KSH aruande heakskiitmise juurde ka seiremeetmete kinnitamine (vt Tabel 3, jrk nr 14).
 10. Ptk-s 9 on nimetatud kasutatud materjalid. Palume loetelu täiendada tulenevalt eelpoolnimetatud punktist 1 (sh Natura hindamise juhend).

Eelnevast tulenevalt peab Keskkonnaamet vajalikuks käsitletava DP KSH programmi eelnõu täiendamist ja täpsustamist.

Teavitame, et meile teadaolevalt on Lääne maavalitsus tellinud eksperthinnangu Riisipere-Haapsalu raudtee kapitaalremondi mõjude kohta Mustjärve raba loodusala kaitse-eesmärkidele ja Annamõisa metsise püsielupaiga seisundile. Selles eksperthinnangus on peetud vajalikuks Annamõisa metsise püsielupaiga piiride ja tsoneeringu muutmise ettepaneku tegemist looduskaitseaduse § 8 lg-te 1 ja 2 alusel Keskkonnaministeeriumile. Kui vastav ettepanek tehakse, tuleb arvestada KSH käigus ka loodusobjekti kaitse alla võtmise ettepanekus sisalduvaga.

Lisame, et KeHJS järgi on KSH järelevalvaja ülesanne KSH menetluse õigusaktide nõuetele vastavuse kontrollimine, sh KSH programmi ja aruande kvaliteedi kontroll. KSH menetluse lahutamatuks osaks on KSH algatamisest teavitamine, samuti programmi ja aruande avaliku väljapaneku ning avaliku arutelu korraldamisest teavitamine. Palume programmi heakskiitmiseks esitamisel lisada materjalidele avalikustamise teated KeHJS § 37 lõikes 1 nimetatut arvestades, sest see kiirendab KSH programmi heakskiitmise menetlust.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Raivo Kallas
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Hiiu-Lääne-Saare region

Kai Vahtra 463 6822
kai.vahtra@keskkonnaamet.ee
Marju Erit 4724722
marju.erit@keskkonnaamet.ee
Anne Sula 472 4727
anne.sula@keskkonnaamet.ee